

Miletli Thales ^[1] (Θαλῆς ο' Μιλήσιος, d. MÖ 624 – ö. MÖ 546), Sokrates öncesi dönemde yaşamış olan Anadolulu bir filozoftur. İlk filozoflardan olduğu için felsefenin ve bilimin öncüsü olarak adlandırılır. Eski Yunan'ın *Yedi Bilgesinden* ilkidir. Ticaretle uğraşmış ve bu nedenle Mısır'da bulunmuştur. Elimize ulaşmış hiçbir metni yoktur. Yaşadığı döneme ait kaynaklarda da adına rastlanamaz ancak hakkındaki bilgiler Herodot ve Diogenes Laertios gibi antik yazarlardan edinilir. Bertrand Russell'e göre *Felsefe Thales'le başlamıştır*.

Yedi bilgiler

- Lindoslu Kleobulos
- Atinalı Solon
- Miletoslu Thales
- Lesboslu Pittakos
- Prieneli Bias
- Anaxogoras
- Lasos

Diogenes Laertios'un söylediğine göre, Yedi Bilgeler Atina'da MÖ 582 civarında kuruldu. Thales *Yedi Bilgelerin arasında yer almaktadır*.

Teorileri

Thales'den, önce Yunanlılar doğayı ve dünyanın temel maddesini; mitoloji, Tanrılar ve kahramanlarla açıklıyorlardı. Yeryüzündeki doğa olayları, (depremler, rüzgar, vb.) tanrılarla bağdaştırılıyordu.

Thales hem suyu ana madde olarak düşünmesi hem de doğayı olguları birleştirerek açıklamaya çalışması bakımından önemli olmuştur. Doğa olaylarının nedenlerini insan biçimli Tanrılardan çok doğanın içinde aramıştır. Mitolojik açıklamalar ile ussal açıklamalar arasında bir köprü kurmuştur. Thales'den sonra öğrencileri Anaksimandros ve Anaksimenes de aynı çizgide ilerlemiştir.

Tanrısal güç

Her şeyin Tanrılarla (*daimonlarla*) dolu olduğuna inanmış olabilir. Ona göre dünyada Tanrısal olmayan hiçbir şey yoktur diye belirtilir. Tanrısal gücü, mıknatıs taşındaki çekme kuvveti gibi bir hayat gücü (*ruh*) olarak yorumlamıştır. (Kimileri ruhun ölümsüz olduğunu söyleyen ilk kişinin o olduğunu düşünürler.)

Su maddenin ilk ögesi

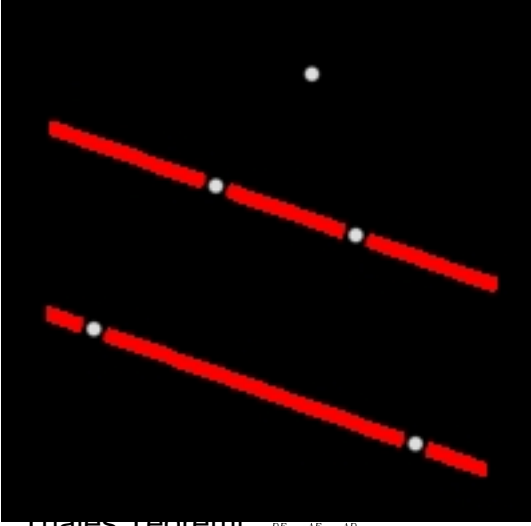
Thales maddenin ilk ögesi (*arkhe*) olarak suyu ileri sürmüştür. İlk öge olduğundan dolayı toprağın suyun üzerinde bulunduğunu ve dünyanın su tarafından taşındığını söylemiştir. (Dünya bir gemi gibi hareket ediyormuş ve suyun hareketliliği nedeniyle sallandığı zaman insanlar deprem oluyor sanıyormuş.)

Aynı zamanda Thales her şeyin temelini meydana geldiği şey olduğunu düşünmüştür (Thales'e göre madde ile güç doğal bir bütündü ve henüz birbirinden ayrılmamışlardı ve temel maddede tanrısal yaratma gücü bulunuyordu.)

Astronomi

Herodot'a ve Eudemos'a göre (28 Mayıs MÖ 585'te gerçekleştiği kabul edilen) Güneş tutulmasını önceden hesaplayıp haber vermiştir. Astronomi ile uğraşan ve gün dönmelerini önceden hesaplayan biri olarak ilk astronom olmuştur. Ayın son gününe 30. gün adını o vermiştir. Yılın içindeki mevsimleri de o bulmuş, bir yılı 365 güne bölmüştür. Gölgemizin bizimle aynı uzunlukta olduğu zamanı gözleyerek, piramitleri gölgelerine bakarak ölçmüştür. Aynı zamanda Nil nehrinin yükselmesinin rüzgara bağlı olduğunu bulmuştur. (Etesios rüzgarları nehrin tersine eserek onun denize dökülmesini engelliyorlarmış ve sular da taşıyormuş.)

Matematik-geometri

Thales, Felsefe #B-AR-111
Miletli Thales'in meteoroloji ve jeoloji üzerine yaptığı çalışmaların, özellikle yağmurun suyun kondansasyonu ile oluştuğunu düşündüğünü, bu görüşün yanlış olduğunu belirten klasik kaynakça

- Dumont Jean-Paul, *Antik Felsefe*, Dost Kitabevi Yayınları
- Doç.Dr. Tansu Açıık'ın ders notları
- Kranz Walter, *Antik Felsefe*, Sosyal Yayınları
- Diogenes Laertios, *Ünlü Filozofların Yaşamları ve Öğretileri*, Kazım Taşkent Klasik Yapıtlar Dizisi
- *Ana Britannica Genel Kültür Ansiklopedisi*
- *The Encyclopedia of Philosophy*, By Crowell Collier and Macmillan, Copyright U.S.A: 1967
- <http://www.iep.utm.edu/t/thales.htm>
- <http://en.wikipedia.org/wiki/Thales>
- <http://plato.stanford.edu/entries/presocratics/#Mil>

1. [^] J Longrigg, *Biography in Dictionary of Scientific Biography* (New York 1970-1990)

Dış bağlantılar

- <http://www.mathopenref.com/thales.html>
- <http://www.philosophy.gr/presocratics/thales.htm>
- <http://www.iep.utm.edu/t/thales.htm>